

Sarajevo, 11.04.2019.godine

Klub zastupnika u Predstavničkom domu
Parlamenta Federacije BiH
Zastupnica Lana PrlićZA:
BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
n/r Predsjedavajućeg PD Parlamenta FBiH

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Priloga		10 -04- 2019	
01	- 02 -	776	19

10x

U skladu sa članom **172. Poslovnika** o radu Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, u skraćenoj parlamentarnoj proceduri podnosim:

Prijedlog

Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

Molim vas da tekst Prijedloga zakona uputite Vladi Federacije BiH radi dostavljanja mišljenja u poslovničkom roku od 30 dana.

U prilogu Vam dostavljam tekst Prijedloga zakona.

S poštovanjem,

Lana Prlić, zastupnica

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM
KLUB ZASTUPNIKA SDP BiH
ZASTUPNICA LANA PRLIĆ

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 10-04-2019			
Org. jed.	Broj	Priloge	Vrijednost

(PRIJEDLOG)

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA OBITELJSKOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE

Sarajevo, april 2019.godine

Zakon o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine

Član 1.

U Obiteljskog zakonu Federacije Bosne i Hercegovine (Obiteljski zakon Federacije Bosne i Hercegovine, „Službene novine Federacije BiH, bt.35/05, 41/05 i 31/14“.) u članu 4. iza stava 2. dodaju se novi stavovi 3. i 4. koji glase:

(3) Zabranjeno je fizičko kažnjavanje u cilju disciplinovanja i vaspitanja djece.

(4) Fizičko kažnjavanje podrazumijeva svako kažnjavanje pri kojem se upotrebljava fizička sila i čija je namjera nanijeti određeni stepen boli ili nelagode, ma kako oni blagi bili.

Član 2.

Član 217. se mijenja tako da se *iza riječi „zlostavljanja“ briše slovo „i“ dodaje zarez i dodaju riječi „zanemarivanje, fizičko kažnjavanja i bilo kojeg drugog oblika ponižavajućeg postupanja“.*

Član 3.

U članu 134. se iza stava 3. dodaje novi stav 4. koji glasi:

(4) Prilikom obavljanja dužnosti iz stava 3. ovog člana roditeliv ne smiju fizički kažnjavati dijete, postupati ponižavajuće prema njemu niti primjenivati psihičku prisilu te su ga dužni štiti od takvog postupanja drugih osoba.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OBITELJSKOG ZAKONA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavnopravni osnov za donošenje ovog zakona je sadržan u odredbi člana IV.A.20. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je propisano da je Parlament Federacije BiH nadležan za donošenje zakona u vršenju funkcija federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustav Bosne i Hercegovine među svojim odredbama normira da će Bosna i Hercegovina i oba entiteta osigurati najviši nivo međunarodno priznatih ljudskih i osnovnih sloboda, a prava i slobode predviđene Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini i imaju prioritet nad svim ostalim zakonima. Temeljem Aneksa I Ustava Bosne i Hercegovine zakonodavni okvir predstavlja i Konvencije o pravima djeteta. Bosna i Hercegovina spada u red zemalja koje su preuzele obvezu zaštite ljudskih prava i sloboda normiranih Konvencijom o pravima djeteta.

Konvencija o pravima djeteta u članu 19. propisuje obvezu država potpisnica da se aktivno posvete problemu fizičkog kažnjavanja djece. *„Države stranke poduzet će sve potrebne zakonodavne, upravne, socijalne i obrazovne mjere da zaštite dijete od svakog oblika fizičkog ili duševnog nasilja, povreda ili zloupotreba, zanemarivanja ili zapuštenosti, zlostavljanja ili iskorištavanja, uključujući spolno zlostavljanje, dok se o njemu brine roditelj, zakonski skrbnik ili neka ruga odgovorna osoba kojoj je skrb djeteta povjerena.“*

S obzirom na činjenicu da je veoma mali broj država pravo sankcionalo fizičko kažnjavanje u porodici, Odbor za prava djeteta je u Općem komentaru broj 8. iz 2006. godine jasnije protumačio odredbu člana 19. Konvencije. Pojam fizičkog kažnjavanja djece dobio je svoju širu definiciju, tako da se ono sada odnosi na *„... kaznu gdje se koristi fizička sila koja ima namjeru uzrokovati neki stepen boli i nelagode, ma kako on lagan bio“.*

U Općem komentaru broj 8. Odbor ističe kako nije prihvatljivo tumačenje: *„da je „razumno“ ili „blago“ fizičko kažnjavanje djece u najboljem interesu djeteta jer je jasno u suprotnosti sa djetetovim ljudskim dostojanstvom i pravom na fizički integritet, te da pravo na izražavanje vjere nikako ne može biti opravdanje za kršenje prava na zaštitu od nasilja“.* Radi zaštite djeteta od svakog oblika fizičkog ili duševnog nasilja, kao i fizičko kažnjavanje Odbor preporučuje različite vrste mjera: zakonodavne, izvršne, obrazovne i dr.

U Općoj primjedbi iz 2001. godine, Odbor je izjavio da se članom 17. Europske socijalne Povelje: zahtijeva zakonska zabrana svakog oblika nasilja nad djecom, bilo u školi, u drugim ustanovama, kod kuće ili drugdje. Nadalje, smatra se da svaki oblik ponižavajućeg kažnjavanja ili postupanja prema djeci mora zakonom zabraniti i popratiti odgovarajućim sankcijama u građanskom pravu. Komentar Odbora bio je da ne smatra prihvatljivim da društvo, koje zabranjuje svaki oblik nasilja među odraslim, prihvaća podvrgavanje djece fizičkom nasilju od strane odraslih.

Potrebu za jasnim uvođenjem zabrane fizičkog kažnjavanja djece u zakonodavstvu Federacije Bosne i Hercegovine potvrđuju i stavovi Odbora za prava djeteta koji su dati u Zaključnim

razmatranjima, Odbor izražava posebnu zabrinutost „zbog činjenice da u državi ugovornici ne postoji izričita zabrana fizičkog kažnjavanja djeteta“.

Akcionim planom za djecu u BiH 2015-2018, mjerama 5. i 6., koje se odnose na usklađivanje zakona koji reguliraju nasilje u porodici i oblast socijalne zaštite i zaštite porodica s djecom, navedeno je da u pravnim propisima u Federaciji BiH izostaje izričita zabrana tjelesnog kažnjavanja djece u svim sredinama, uključujući i porodično okruženje. U specifičnom ciju „A“ ova zabrana je izdvojena kao posebna mjera. Akcionim planm određeno je da je potrebno ojačati i proširiti podizanje svijesti radi promoviranja pozitivnih i alternativnih oblika discipline i poštivanja dječijih prava, uz učešće djece, ujedino podižući svijest o štetnim posljedicama koje uzrokuju tjelesno kažnjavanje. Mjera 6. posebno se odnosi na podnošenje inicijative za donošenje zakona koji izričit zabranjuju svako tjelesno kažnjavanje djece u svim postavkama, uključujući i kažnjavanje kod kuće.

U Obiteljkom zakonu Federacije Bosne i Hercegovine ne normira se eksplicitna zabrana fizičkog kažnjavanja i drugih ponižavajućih oblika postupanja u svrhu odgoja djece. Ipak ne može se niti utvrditi da Obiteljski zakon F BiH dopušta bilo kakvo kažnjavanje ili bilo koji drugi oblik ponižavajućeg postupanja prema djetetu. Članom 127. Obiteljskog zakona F BiH izričito se propisuje da „*dijete u porodici ima pravo na zaštitu od svih oblika nasilja, zloupotrebe, zlostavljanja i zanemarivanja*“. Pravo djeteta na zaštitu nije samo obaveza roditelja, zaštitu od svih oblika nasilja dužna je osigurati i država.

Također, u članu 134. stavu 3. se normira da su „*radi zaštite interesa djeteta roditelji dužni, u skladu sa uzrastom i zrelosti djeteta, kontrolirati njegovo ponašanje*“. Ipak da bi se u potpunosti implementirali zaključci Odbora neophodno je izvršiti izmjene i dopune Obiteljskog zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENIH IZMJENAMA I DOPUNAMA OBITELJKOG ZAKONA

Član 1.

Dopunjava se odredba Obiteljskog zakona F BiH kojom se zabranjuje nasilničko ponašanje u obitelji. Navedenim dopunama osigurava se izričita zabrana *fizičkog kažnjavanja djeteta u cilju disciplinovanja i vaspitavanja*. U stavu 4. daje se jasna definicija fizičkog kažnjavanja koja je u skladu sa preporukama Odbora za prava djeteta.

Član 2.

Pored zabrane nasilničkog ponašanja u porodici (član 4.), članom 127. normira se i pravo djeteta na zaštitu od svih oblika nasilja, zloupotrebe, zlostavljanja i zanemarivanja. Odredba člana 127. nije sadržavala pravo djeteta na zaštitu od fizičkog kažnjavanja i bilo kojeg drugog oblika ponižavajućeg postupanja, te se navedenom normom sada osigurava pravo djeteta da neće biti fizički kažnjavano u svrhu odgoja ili vaspitanja.

Član 3.

Roditelji imaju dužnost i pravo odgajati dijete. Kontroliranje ponašanja djeteta iz člana 134. Obiteljskog zakona F BiH nikako se ne smije shvatiti kao davanja prava roditeljima da fizički kažnjavaju djecu i to bez obzira da li se radilo o kontroliranju ponašanja na javnom mjestu ili u porodičnom domu. Kako bi se otklonile bilo kakve nedoumice dodavanjem novog stava se izričito zabranjuje roditeljima da prilikom obavljanja svojih dužnosti (odgoja i formiranja

ličnosti djeteta) *fizički kažnjavaju dijete ili prema njemu postupaju na ponižavajući način ili primjenjuju pihčku prisilu.*

IV. FINACIJSKA SREDSTVA

Za provođenje predloženih Izmjena i dopuna Obiteljkog zakona Federacije Bosne i Hercegovine nije potrebno osigurati dodatnu finacijska sredstva u Budžetu Federacije BiH.